

AAN DE SLAG MET AI-TOEPASSINGEN OM GEZONDHEID EN ZORG TE VERBETEREN

De Nederlandse AI Coalitie Werkgroep Gezondheid en Zorg is een brede samenwerking van bedrijven, kennisinstellingen, zorgverleners burgers en overheden die zich inzet om met kunstmatige intelligentie (AI) bij te dragen aan een gezond en welvarend Nederland. Nederland beschikt over hoogwaardige kennis, een uitstekende gezondheidszorg, veel goed opgeleide burgers en een cultuur waarin samenwerking en overleg centraal staan. Het wordt hoog tijd dat onze AI de plek inneemt die daarbij past, om te zorgen dat we ook in de toekomst vitale burgers hebben die zo nodig de zorg krijgen die bij hen past en om daar bovendien economisch de vruchten van te plukken. De nadruk ligt daarbij op actie en impact. We leren door dingen samen te doen en gaan uit van de waarde die AI onze samenleving brengt.

Een goede gezondheid en goede zorg lijken misschien vanzelfsprekend, maar zijn het zeker niet. Door de veroudering van de bevolking en de toename van de ziektelast ontstaan bij ongewijzigd beleid ernstige knelpunten: een tekort aan zorgprofessionals en onaanvaardbare stijgende kosten.

Transitie is nodig

De COVID-19 pandemie heeft ons laten zien wat het betekent als de ziektelast plotseling stijgt; een geleidelijke, maar langdurige stijging kan minstens even onregelend zijn. Onze kijk op gezondheid en zorg moet dus veranderen om ook in de toekomst als gezonde actieve burgers te kunnen functioneren. Dat vraagt vanuit professionals, bedrijfsleven en overheden om een sterkere focus op preventie, het geven van de juiste zorg op de juiste plek en op het goede moment, verhoging van efficiëntie en effectiviteit. Voor burgers betekent de noodzakelijke transitie meer eigen regie, meer samenwerking, meer nadruk op meedoen en ertoe doen en daarbij voldoende ondersteund worden. Technologische vernieuwing is bij dit alles een onmisbare ingrediënt en AI is daarin een veelbelovende ontwikkeling.

AI en gezondheid op vele niveaus

AI-toepassingen kunnen bijdragen aan gezondheid door preventie en zorg te verbeteren op verschillende niveaus. Het individu kan meer op maat advies en begeleiding ontvangen op het gebied van preventie, kan rekenen op effectievere vroegtijdige diagnostiek en prognostiek en therapie op maat. In de straat, de wijk, de gemeente en de populatie kunnen AI-toepassingen gunstige en ongunstige trends op tijd signaleren, op het moment dat er nog ruimte is om bij te sturen. AI-toepassingen kunnen zorgverleners op diverse manieren ondersteunen in hun werk, bijvoorbeeld door diagnostiek en behandeling op maat. Organisaties, (zorg)professionals en (groepen) burgers kunnen veel beter dan nu leren van de beschikbare data, doordat met AI bepaalde patronen eerder worden gezien dan met menselijke waarneming.

Knelpunten bij valideren en opschalen

Er zijn in Nederland veel initiatieven op het gebied van AI, ook ten behoeve van gezondheid en zorg. Vele ervan doen niet onder voor succesvolle buitenlandse producten en diensten. Het probleem is echter dat veel van die initiatieven stranden op de weg van een goed idee naar gevalideerde toepassing en grootschalige benutting. Zo kunnen organisatie en financiering van zorg en preventie de invoering van (digitale) innovaties waaronder AI toepassingen in de weg staan.

Coalitievorming is belangrijk

Wanneer we meer samen optrekken, knelpunten identificeren en aanpakken en leren van elkaars successen, kunnen we een veel grotere impact hebben op de gezondheid van Nederlandse burgers, het functioneren van onze gezondheidszorg en het succes van Nederlandse bedrijven. Nederland kan ook op het terrein van AI en gezondheid het gidsland worden. Daarvoor is het wel essentieel dat de huidige versnippering wordt aangepakt en dat er meer samenhang en samenwerking ontstaat in het veld van AI, gezondheid en zorg.

Om die samenhang te bevorderen en aan de sluiten bij landelijk overheidsbeleid is in april 2020 de Werkgroep Gezondheid en Zorg van de Nederlandse AI Coalitie (NL AIC) van start gegaan. Er bestaat gerichte belangstelling en bereidheid om mee te werken op basis van resultaatafspraken. Onderstaande logogalerij laat de deelnemers van het eerste uur zien. Steeds meer partijen sluiten zich aan.

Burgers, bedrijven, professionals, kennisinstellingen, onderwijs en overheden

Een combinatie van doelgerichtheid en brede samenstelling is noodzakelijk, want het is juist gezamenlijk dat we iets kunnen bereiken: burgers (al dan niet met een aandoening), preventieprofessionals, zorgverleners en zorgorganisaties, zorgverzekeraars, financiers en fondsen, innovatieve bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Alleen door samen op te trekken, AI-toepassingen te ontwikkelen, te valideren en grootschalig beschikbaar te maken krijgen we zicht op onze kracht en op de huidige knelpunten en beperkingen.

Missie

De Werkgroep Gezondheid en Zorg van de Nederlandse AI Coalitie (NL AIC) wil een meetbare en duurzame impact hebben op de ontwikkeling en implementatie van waardevolle AI-toepassingen in alle sectoren van gezondheid en zorg. Onder waardevolle toepassingen wordt verstaan dat er sprake is van een meetbaar positief effect op individueel niveau of op het niveau van samenleving en economie.

In 2020 zijn in totaal 400 AI G&Z trajecten in Nederland onder de loep genomen*, die momenteel nog niet een brede context (nationale of internationaal) zijn geïmplementeerd, maar wel de potentie hebben (inter)nationaal te schalen en leider op dit innovatieve technologische vlak te worden. Het is van belang voor deze innovatieve ontwikkelingen/trajecten een dusdanig klimaat te schetsen dat grootschalige implementatie van AI-innovaties kan plaatsvinden en internationaal worden herkend.

De NL AIC Werkgroep Gezondheid en Zorg wil het volgende bereiken:

1. In 2025 hebben Nederlandse AI innovaties een positieve meetbare maatschappelijke impact op het gezondheid en zorg systeem.
2. In 2025 zijn de in 2020 gedefinieerde randvoorwaarden ingevuld, zodat de weg voor groei voor alle waardevolle AI innovaties openstaat.
3. In 2025 wordt Nederland op tenminste één gezondheid en zorg gebied internationaal herkend als een van de voorlopers op AI.
4. In 2025 zijn tenminste 21 waardevolle AI innovaties landelijk breed

geïmplementeerd en internationaal actief.

5. *In 2025 is de NL AIC G&Z uitgegroeid tot een effectief ecosysteem met minimaal 300 deelnemers met alle vertegenwoordigers van deelgebieden van de gezondheid en zorg.*

* VWS/KPMG onderzoek/nulmeting en O-lijst NL AIC G&Z

** Deze lijst wordt in 2020 opgemaakt door de NL AIC

Via welke strategische agenda willen we deze missie doen slagen?

We willen een duurzaam en actie-lerend ecosysteem van de hele waardeketen dat:

- Op nationaal niveau een regierol neemt bij het effectief en slim naar de praktijk brengen en inbedden van waardevolle AI-innovaties voor gezondheid en zorg;
- (Inter)nationale/regionale samenwerking en community learning in de waardeketen nastreeft als nieuwe standaard werkwijze voor AI-ontwikkeling en implementatie;
- Momentum en toegang creëert voor Nederlandse AI-initiatieven (toegepast voor gezondheid) die internationaal leidend kunnen en moeten zijn;
- Participatie van burgers en zorgverleners vanzelfsprekend een plaats geeft in ieder AI-initiatief, om te werken vanuit waarde en het maatschappelijk perspectief;
- Noodzakelijke randvoorwaarden invullen om AI in Nederland te implementeren en op grotere schaal toepasbaar te maken. Dit wordt waar mogelijk door de coalitie zelf ingevuld en waar nodig met partners.

De Werkgroep beoogt zo mee te bouwen aan een menselijke samenleving die gezondheid bevordert en waar de juiste zorg op de juiste plek op het juiste moment wordt geleverd, door bewustwording over en het handelen met AI te bevorderen in de dagelijkse praktijk van zelfzorg, preventie en zorg.

Wat gaat de werkgroep doen?

De focus van de werkgroep ligt op het ondernemen van actie, om daarvan te leren en zo het gehele veld van AI in gezondheid en zorg verder te brengen. De werkgroep legt daarmee de nadruk op meetbare maatschappelijke en economische impact. Dat betekent bijvoorbeeld concreet dat elk halfjaar drie veelbelovende AI-toepassingen worden geselecteerd die actief verder worden gebracht in de richting van toepassing. Afhankelijk van de fase van ontwikkeling betekent dit dat deze producten/diensten in contact worden gebracht met overheidsinitiatieven, commerciële partners of financiers. Matchmaking dus, gericht op het bevorderen van succeskansen. De geselecteerde toepassingen worden verder gevolgd, en informatie erover wordt breed gedeeld.

Wanneer er duidelijk behoefte bestaat aan bepaalde AI-toepassingen, vanuit burgers, zorgverleners of onderzoekers/innovators, kan een lean team van de werkgroep de ontwikkeling ervan in gang helpen zetten.

Lerende organisatie

De werkgroep leert van haar ervaringen en van de ervaringen van anderen. Zij verzamelt bovendien kennis over het gehele veld. Zo wordt het steeds gemakkelijker om mensen en organisaties met elkaar in contact te brengen en knelpunten op te lossen. De werkgroep kan zo ook randvoorwaarden scheppen om de grootschalige toepassing van bewezen effectieve AI-toepassingen te bevorderen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de gezamenlijke aanpak van organisatorische, juridische, ethische en financiële uitdagingen rond AI-toepassingen in preventie en zorg.

Met teams aan de slag

De werkgroep heeft diverse teams ingesteld die zich richten op het verbeteren van randvoorwaarden, het ondersteunen van waardevolle innovaties en het delen van

kennis. Sommige teams zullen gedurende langere tijd actief zijn, bijvoorbeeld op terreinen als data en burgerparticipatie. Andere richten zich gedurende korte tijd op AI-oplossingen voor actuele thema's, zoals de COVID-19 epidemie.

De NL AIC Werkgroep Gezondheid & Zorg wordt verder ondersteund vanuit de overkoepelende Nederlandse AI coalitie (NL AIC). Deze heeft namelijk ook werkgroepen die de diverse toepassingsgebieden overstijgen:

- **Human Capital**
- **Data delen**
- **Maatschappelijke Acceptatie**
- **Start up en Scale-ups**
- **Research en Innovatie**

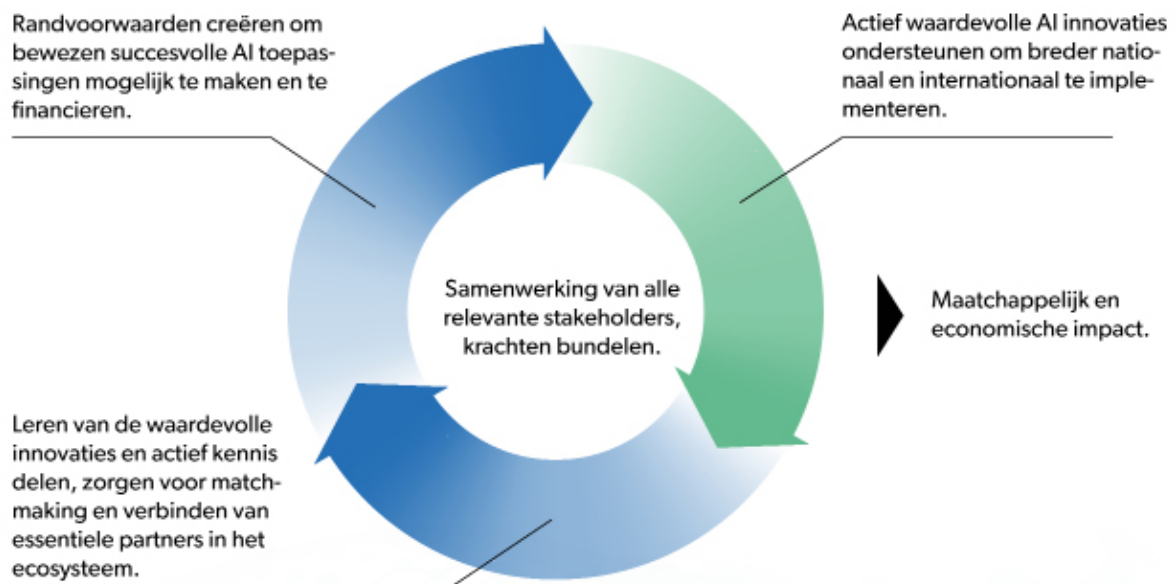
Daarnaast gaat de NL AIC Werkgroep Gezondheid & Zorg samenwerkingen aan die gericht zijn op specifieke randvoorwaarden (bijvoorbeeld het dataconvenant), die

raakvlakken hebben met andere belangrijke ontwikkelingen. Zo zorgen we dat het beleid op diverse deelterreinen goed aansluit bij de noodzakelijke randvoorwaarden voor AI in gezondheid en zorg, zodat waardevolle innovaties een goede kans krijgen.

Oprichters dragen actief bij

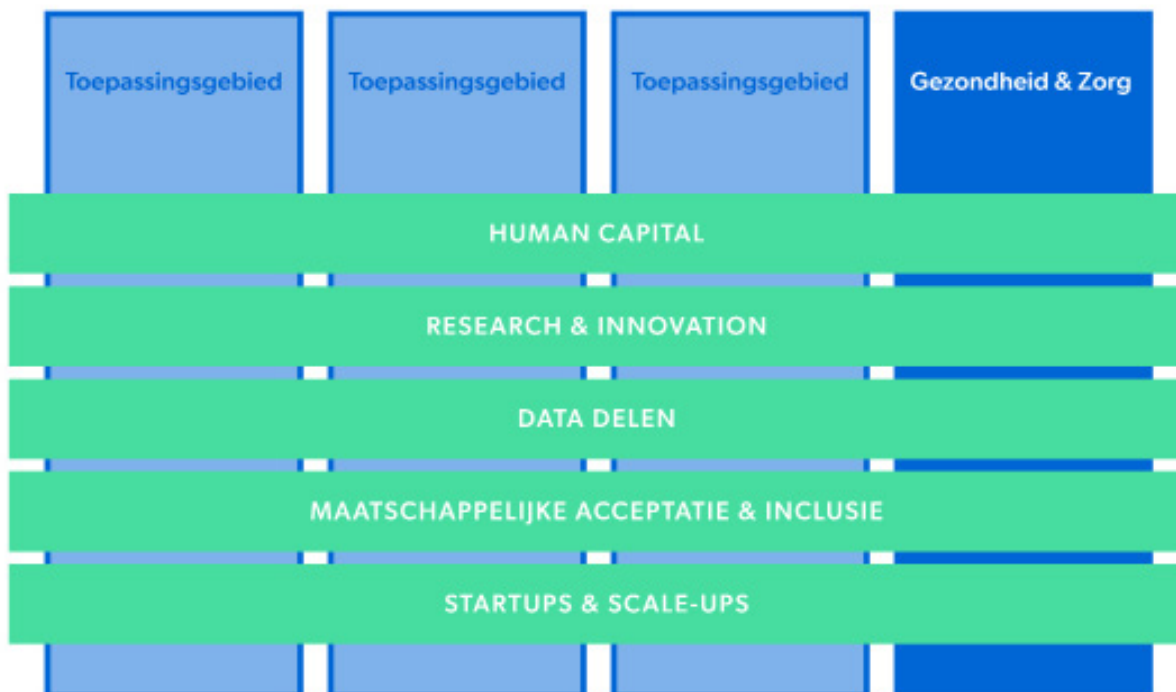
De NL AIC Werkgroep Gezondheid & Zorg is een initiatief van het Ministerie van VWS, Health~Holland, dutch digital delta en de overkoepelende NL AIC. Zij spreken uit dat zij – bij akkoord van een brede coalitie van stakeholders op dit manifest – de deelnemers van de N LAIC Werkgroep Gezondheid & Zorg actief zullen ondersteunen bij de realisatie ervan.

“Vanuit VWS helpen we mee in het borgen van de randvoorwaarden om waardevolle AI naar de praktijk te brengen. In bredere zin willen we innovatieklimaat voor digitale zorg/blended care stimuleren. We vragen aandacht voor vraagstukken mbt implementatie en schaling, (toegang tot) financiering, gebruikers, stakeholders en kennis. Daarbij willen we gebruikmaken van bestaande kanalen en instrumenten. Uiteraard is bij dit alles de verbinding van belang met de beleidsdoelen die zijn vastgelegd in akkoorden en programma’s, waarbij Juiste Zorg op de Juiste Plek de rode draad vormt. We vervullen een ondersteunende rol bij vragen rond zaken als organisatie, logistiek, juridische vraagstukken, privacy, data en bekostiging.”

“Topsector LSH/Health~Holland zet de instrumenten in die passen bij het Kennis en Innovatiecontract (KIC) in het kader van het missiegedreven innovatiebeleid van het kabinet. Het betreft diverse financieringsinstrumenten en organisatie-instrumenten zoals Learning communities, fieldlabs en Illustratieprojecten. Voorts draagt

Health~Holland bij via het Managementteam Gezondheid en Zorg dat de uitvoering van activiteiten rond het missiegedreven innovatiebeleid op deze maatschappelijke vraag coördineert. Zo mobiliseren we ook andere Topsectoren, sleuteltechnologieën en -methodologieën en de 6de KIA voor de AI-coalitie om de G&Z-doelen te helpen bereiken.”

“Dutch digital delta (topsector ICT) is de ontmoetingsplek voor ICT-innovatie voor het bedrijfsleven, overheid en de wetenschap in Nederland. We bundelen krachten, delen kennis en creëren kansen om maximaal te profiteren van de door digitalisering gecreëerde mogelijkheden. Vanuit dutch digital delta zijn programma’s en coalities ontstaan, zoals NL AIC, die zich richten op de ICT-sleuteltechnologieën (AI, Blockchain, Big data, Cyber Security en Future Networks & Services) en de toepassing en inzet daarvan voor maatschappelijke uitdagingen, zoals Gezondheid en Zorg. We zetten voor de NL AIC werkgroep Gezondheid en Zorg onze programma’s en coalities in om nieuwe (investerings)mogelijkheden te creëren op het gebied van onderzoek, valorisatie en human capital.”

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

“NL AIC is een publiek-privaat samenwerkingsverband waarbij overheid, bedrijfsleven, onderwijs- en onderzoeksinstituten en maatschappelijke organisaties zich inzetten om AI-ontwikkelingen in Nederland te versnellen en AI-initiatieven in Nederland met elkaar te verbinden. De ambitie is om Nederland in een voorhoede positie te krijgen op het gebied van kennis én toepassing van AI voor welvaart en welzijn met inachtneming van Nederlandse en Europese normen en waarden. De NL AIC functioneert als dé katalysator van AI-toepassingen in ons land. NL AIC brengt initiatieven in toepassingsgebieden (zoals Gezondheid en Zorg) bij elkaar en ondersteunt deze vanuit de vijf ‘horizontale’ werkgroepen: Human Capital, Data delen, Maatschappelijke Acceptatie, Start up en Scale-ups en Research en Innovatie. Voor de eerste drie thema’s zijn vanuit de overheid extra middelen beschikbaar gesteld om te kunnen investeren in AI. Deze middelen worden in samenwerking met de werkgroep Gezondheid en Zorg gericht ingezet voor dit toepassingsgebied.

NL Health~Holland

